

Nowe dane o występowaniu *Argynnis laodice* (PALLAS, 1775) (Lepidoptera: Nymphalidae) w południowo-wschodniej Polsce

New data on the occurrence of *Argynnis laodice* (PALLAS, 1775)
(Lepidoptera: Nymphalidae) in south-eastern Poland

Jarosław BURY

Markowa 1498, 37-120 Markowa, mail: jarekbury2@wp.p

KEY WORDS: Rhopalocera, Heliconiinae, *Argynnis laodice*, new date, SE Poland.

Argynnis laodice (PALLAS, 1775), to dużych rozmiarów motyl należący do rodziny Nymphalidae i podrodziny Heliconiinae. Zasiadła cieplejsze rejony Palearktyki, od środkowej Europy na zachodzie, po Japonię na wschodzie (TUZOV 2003). W Europie Środkowej jest to gatunek dość często spotykany. W Polsce motyl charakteryzuje się dysjunktywnym typem rozmieszczenia. Występuje głównie na północy kraju, znacznie rzadziej notowany w południowo-wschodniej części Polski (BUSZKO i NOWACKI 2000; BUSZKO i MASŁOWSKI 2008).

W trakcie badań Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego prowadzonych przez Bielewicza i jego współpracowników do roku 1973 nie został wykazany (BIELEWICZ 1973). Do roku 1982 na południu kraju znany był z zaledwie czterech kwadratów UTM: DV97, FA12, FA13 oraz FA48 (DĄBROWSKI i KRZYWICKI 1982). W trakcie zbierania danych o rozmieszczeniu tego gatunku w latach 1986-1995 wykazany został z dwóch stanowisk na Podkarpaciu, zlokalizowanych w kwadratach EV67 oraz EA59 (BUSZKO 1997). Ponad to *Argynnis laodice* został wymieniony w pracach dotyczących Obszarów Chronionego Krajobrazu na Podkarpaciu, bez podania szczegółowych danych o obserwacjach (BURY 2018, 2019).

W ostatnich latach obserwowana jest wyraźna ekspansja gatunku w południowo-wschodniej Polsce w kierunku zachodnim (MAPA BIORÓŻNORODNOŚCI 2019).

Autor pragnie przedstawić nowe dane o występowaniu *A. laodice* w południowo-wschodniej Polsce zebrane w latach 2008-2018:

- Równina Biłgorajska: FA18 Żary, 16 VIII 2008, 1 ex., obs. P. BABULA, na skraju lasu;
- Płaskowyż Tarnogrodzki: FA26 Wola Mołodycka-Chrapy, 20 VII 2015, kilka osobników, obs. J. BURY, wzdłuż drogi leśnej, 20 VII 2016, kilka osobników, obs. J. BURY, wzdłuż drogi leśnej; FA35 Wólka Zapalowska, 31 VII 2010, 1♂, obs. J. BURY, w wilgotnym obniżeniu na skraju lasu; Mołodycz, 13 VII 2016, kilka osobników, obs. J. BURY, na polanie leśnej; FA36 Cewków, 23 VII 2008, kilka osobników, obs. J. BURY, na podmokłej polanie leśnej, obserwacje udokumentowano fotograficznie;
- Roztocze Wschodnie: FA77 Wola Wielka, 20 VII 2012, 1♂, obs. W. ZIAJA, na drodze leśnej, obserwację udokumentowano fotograficznie;
- Pogórze Dynowskie: EA83 Tarnawka, 14 VIII 2016, 1♀, obs. J. BURY, na niewielkiej polanie leśnej, w pobliżu strumienia, osobnik niemal nieuszkodzony;
- Beskid Niski: EV57 Barwinek, 1 VIII 2010, 1♂, obs. J. BURY, przy kamienistej drodze leśnej biegnącej wzdłuż strumienia; EV48 Mszana, 2 VIII 2015, 1♂, obs. J. BURY i J. MAZEPA, na skraju lasu, przy dużej łące, na stoku o wystawie południowej, obserwację udokumentowano fotograficznie.

Podsumowując w pracy przedstawiono szczegółowe dane o dziewięciu nowych stanowiskach *A. laodice*, rozmieszczonych w obrębie ośmiu kwadratów UTM 10×10 km, na terenie pięciu mezo-regionów południowo-wschodniej Polski, gdzie dotychczas gatunek był stosunkowo rzadko obserwowany.

Piśmiennictwo

- BIELEWICZ M. 1973: Motyle większe (Macrolepidoptera) Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego. Roczniki Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu - Przyroda, 7: 1-170.
- BURY J. 2018: Butterflies (Rhopalocera: Hesperioidea & Papilionoidea) of the Hyżne-Gwoźnica Protected Landscape Area and the Natura 2000 Special Area of Conservation „Nad Husowem” PL H180025 (SE Poland). Przegląd Przyrodniczy, 29 (1): 58-77.
- BURY J. 2019: Butterflies (Rhopalocera: Hesperioidea & Papilionoidea) of the Sieniawa Landscape Protected Area (SE Poland) and the Special Area of Conservation “Lasy Sieniawskie” (PLH180054) in the network Natura 2000. Przegląd Przyrodniczy, 30 (1): 68-88.
- BUSZKO J. 1997: Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce 1986-1995. Turpress, Toruń, 170 ss.
- BUSZKO J., MASŁOWSKI J. 2008: Motyle dzienne Polski. Nowy Sącz, Koliber, 274 ss.
- BUSZKO J., NOWACKI J. (red.) 2000: The Lepidoptera of Poland. A distributional checklist. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Poznań, Toruń, 178 ss.
- DĄBROWSKI J. S., KRZYWICKI M. 1982: Ginące i zagrożone gatunki motyli (Lepidoptera) w faunie Polski. Część I. Nadrodziny: Papilionoidea, Hesperioidea, Zygenoidea. (Disappearing and threatened Lepidoptera on fauna of Poland). Studia Naturae. Seria B – Wydawnictwa Popularnonaukowe. Nr 31. PWN, Warszawa-Kraków, 171 ss.
- MAPA BIORÓŻNORODNOŚCI [online] 2019: Krajowa Sieć Informacji o Bioróżnorodności, <http://baza.biomap.pl>. Dostęp z dnia 12.12.2019.
- TUZOV V. K. 2003: Guide to the butterflies of The Palearctic Region. Nymphalidae part I, Tribe Argynnini: *Argynnis*, *Issoria*, *Brenthis*, *Argyreus*. Omnes Artes, Milano, 64 ss.

Wpłynęło: 9 stycznia 2020
Zaakceptowano: 17 lutego 2020